

ARHEOLOĢEI VIKTORIJAI BEBREI – JUBILEJA

Gadi rit straujāk, nekā mums pašiem gribētos. 31. augustā nozīmīgu savas dzīves jubileju svinēja arheoloģe un LU Latvijas vēstures institūta zinātniskā sekretāre Viktorija Bebre (dzim. Verigo), kuras darba dzīve gandrīz 45 gadus saistīta ar institūtu.

Viņa dzimusi Pierīgā – Salas pagastā 1952. gadā. Vēlāk ģimene pārceļas uz Ogrī. Mācījusies Jūrmalas 1. vidusskolā, 1970. gadā pabeigusi Ogres vidusskolu.

Arheologa darba romantiku un sūrumu V. Bebre izbaudīja jau skolas gados. Kopš 1967. gada viņas vasaras aizritēja arheoloģiskajos izrakumos Ikšķiles Vīnakalnā, Ikšķiles baznīcā, mūra pili un kapulaukā, Salaspils Reznēs. Šo izrakumu vadītājs bija aizrautīgais arheologs Jānis Graudonis, kurš prata spārnēt jauniešus un modināt viņos interesi par savas zemes vēsturi. Pēc vidusskolas beigšanas V. Bebre pieņem darbā Latvijas ZA Vēstures institūta Arheoloģijas nodaļā par tehnisko darbu vadītāju Andra Caunes vadītajā Rīgas ekspedīcijā.

No 1971. līdz 1977. gadam paralēli darbam viņa studē vēsturi Latvijas Valsts universitātes Vēstures un filozofijas fakultātē. 1984. gadā, jau ieguvusi nopietnu ekspedīciju vadīšanas un zinātniskā darba pieredzi, V. Bebre dodas uz Maskavu, kur līdz 1987. gadam mācās PSRS Zinātņu akadēmijas Arheoloģijas institūta klātienes aspirantūrā un strādā pie disertācijas “Latvijas 11.–16. gs. ādas apavi”. Aspirantūras laikā viņa gūst nenovērtējamu pieredzi senkrievu pilsētu izpētes metodikā, strādājot arheoloģiskajos izrakumos Pleskavā pieredzējušā arheologa Valentīna Sedova virsvadībā.

Disertācija tiek aizstāvēta 1994. gadā, iegūstot vēstures zinātņu doktora grādu. V. Bebres zinātniskās intereses saistītas ar viduslaiku materiālo kultūru un viduslaiku pilsētnieku sadzīvi raksturojošu priekšmetu izpēti. Par šo tēmu viņa publicējusi vairāk nekā 60 zinātniskus un populārzinātniskus rakstus, konferenču tēzes, ka arī referējusi konferencēs un kongresos Latvijā un ārzemēs – Klaipēdā, Maskavā, Minskā, Novgorodā, Pleskavā, Tallinā, Tartu. V. Bebre joprojām ir vienīgais speciālists Latvijā, kas pilsētu kultūrslāņos atrastajos neskaitāmajos ādas gabalos spēj saskatīt to funkcionālo pielietojumu.

V. Bebre vadījusi arheoloģiskos izrakumus vairāk nekā 20 objektos Rīgā, Valmierā, Gulbenē, Zaubē, pētījusi arī zemgaļu senkapus pie Čunkānu–Dreņģeru mājām. Par ieguldījumu senās Rīgas izpētē 2002. gada 22. novembrī viņai piešķirta Rīgas veicināšanas balva.

V. Bebre allaž bijusi sabiedriski aktīva – padomju periodā pildījusi institūta komjaunatnes sekretāres pienākumus, bijusi jauno zinātnieku padomes locekle, lasījusi lekcijas republikāniskajā skolēnu vasaras nometnē “Alfa”. No 1995. gada V. Bebre ir Latvijas Arheologu biedrības biedre, 2003.–2007. gadā veikusi arī biedrības priekšsēdētājas pienākumus.

Kopš 2003. gada V. Bebre ir institūta zinātniskā sekretāre. Līdztekus šim darbam viņa ir arī LU Vēstures nozares promocijas padomes sekretāre.

Viņas vaļasprieks – laivošana, īpaši pavasaros, kad upes, atbrīvojušās no ledus skavām, ar varenu spēku nes savus ūdeņus uz jūru. Jaunībā gūts adrenalīns, arī kāpjot kalnos.

Zinātniski organizatoriskais darbs, pildot institūta zinātniskās sekretāres pienākumus, paņem daudz spēku. Taču arī uzkrātais zinātniskais materiāls par viduslaiku pilsētnieku sadzīvi gaida izvērtējumu. Lai veicas darbi! Lai nezūdoša enerģija un radoša doma!

Antonija Vilcāne